

In memoriam

Ellen Liiv

(30. IX 1930 – 22. XII 2010)

2010. aasta jõulude paiku lahkus meie hulgast kauaaegne kirjandusmuuseumi töötaja, Rahvaluule Arhiivi endine juhataja Ellen Liiv. 1957. aastal sidus saatus Ellen Liivi kirjandusmuuseumiga ja nii jäi see 31 tegusaks aastaks.

Ellen Liiv (Veskisaar) sündis Kolga-Jaani kihelkonnas Leie külas. Koolitee viis ta Viljandist Tartu ülikooli, kus ta 1955. aastal lõpetas eesti filoloogia osakonna rahvaluule eriharu. Seejärel oli ta ametis Võrus Fr. R. Kreutzwaldi muuseumis ja asus paar aastat hiljem teadurina erialasele tööle tollal Fr. R. Kreutzwaldi nime kandnud kirjandusmuuseumi rahvaluule osakonnas. Pärast kahte aspirantuuriaastat Keele ja Kirjanduse Instituudi juures jätkas ta tööd kirjandusmuuseumis. Aastatel 1968–1977 oli Ellen Liiv kirjandusmuuseumi teadussekretär ja aastatel 1977–1988 rahvaluule osakonna juhataja.

Ellen Liivi panust kirjandusmuuseumi ja just rahvaluule osakonna tegemistesse on põhjust tänuga meenutada. Tõhusa administratiivtöötajana korraldas ta muuseumi aastakonverentsi “Kreutzwaldi päevad”, koostas ja toimetas *Rahvapärimeste Kogu* numbreid, kuulus asutusevahelise akadeemilise regilauluväljaande sarja “Vana kannel” kolleegiumi, oli rahvaluule osakonna

ERA, Foto 3241. Karala külas Saaremaal, laulik Mihkel Remmeli õues.
Ellen Veskisaar kiigel. R. Hanseni foto 1958.

iga-aastaste ekspeditsioonide eestvedaja, juhendas kirjasaatjaid ning üliõpilastest praktikante, viis läbi arhiiviekskursioone jpm. Tema üheks tähtsaimaks ülesandeks oli aga muuseumi, hiljem rahvaluule osakonna igapäevatöö juhtimine. Rohke paberitöö kõrval, mida need ametid nõudsid, tuli suhelda erinevate inimeste ja institutsioonidega: ta korraldas väliskülaliste vastuvõtte ja tollal rangelt kontrollitud allikmaterjalide vahetust, pidas läbirääkimisi kirjastajatega, et suruda trükki tsensuurile vastumeelseid väljaandeid (nt Eesti rahvakalender), aga andis ka parima, et kaubelda kolleegi lapsele välja lasteaiakoht. Neis valdkondades oli Ellen Liiv edukas, tema elujaatavat hoiakut väljendab deviis: “Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab.”

Ellen Liivi uurijahuvi keskendus rahvajuttudele, eriti hiiu- ja vägilasmuistenditele. Koostöös Eduard Laugaste ja Erna Normanniga avaldati Monumenta Estoniae Antiquae sarjas teaduslikud väljaanded *Muistendid Suurest Töllust ja teistest* ning *Muistendid Vanapaganast*. Tema koostatud on populaarsed rahvaluuleväljaanded, nagu *Vanaema teab: rahvalaule lastele* ning mitmed küsitluskavad (“Koguge muistendeid Vanapaganast!” jt). Ellen Liivi edukat folkloristitööd tähistab umbes 3200 lk kogutud rahvaluulet, lisaks fotod ja salvestused, aga ka esinemised mitmetel teaduslikel kokkusaamistel, sealhulgas rahvusvahelistel konverentsidel. Ellen Liiv oli Rahvusvahelise Jutu-uurimise Seltsi (ISFNR) ja Soome Kirjanduse Seltsi liige, pikka aega kuulus ta Emakeele Seltsi rahvaluule sektsiooni juhatusse.

ERA, VF 1106. Sirje Olesk ja Janika Kronberg õnnitlemas Ellen Liivi tema 75. sünnipäeval. Alar Madissoni foto 2005.

Ellen Liiv oli tunnustatud folklorist, kuid kahtlemata ka väga värvikas inimene, lõbus, väarikas, puhuti karmikäelinegi. Koos Olli Kõiva, Ingrid Rütli, Selma Läti ja teistega kuulub ta sõjajärgsete folkloristide põlvkonda. Kui rahvaluule arhiivi ja arhiivitööd vaadates on sagedamini toonitatud nende eelkäijate Oskar Looritsa, Herbert Tampere, Richard Viidalepa ja teiste panust, siis võime täna tõdeda, et Ellen Liivi põlvkond lõi vanadele tuginedes oma väärtused, mida meil, Eesti Rahvaluule Arhiivi tänastel töötajatel on põhjust meeles pidada.

Astrid Tuisk

In memoriam

Ellen Liiv (30. IX 1930 – 22. XII 2010)

Ellen Liiv, long-serving employee of the Estonian Literary Museum, and former head of the Folklore Archives, passed away at Christmas 2010.